

Vstupná správa

Analýza rozpočtového procesu

Obec Vyšný Hrušov

Obsah

Úvodná informácia	3
Dôvody vzniku vstupnej správy	3
Základné informácie o programovom rozpočtovaní	5
Fakty a čísla o obci	6
Analýza rozpočtového procesu	7
Analýza príjmov a výdavkov rozpočtu obce	7
Existencia regulačného rámca	8
Strategický rozmer v rozpočtovom procese	9
Rozpočtový proces a zodpovednosti	10
Organizačná štruktúra	12
Záver a plán práce.....	13
Príloha 1 - zoznam odkazov na webe	14
Príloha 2 – kontakty na účastníkov projektu za subjekt samosprávy	15

Úvodná informácia

Dôvody vzniku vstupnej správy

Vstupná správa sa realizuje ako jeden z výstupov projektu Ministerstva financií SR s názvom *Projekt pilotnej implementácie programového rozpočtovania (s dôrazom na využitie strategického plánovania) pre zvýšenie efektívnosti vynakladania verejných zdrojov a účinnosti dosahovania cieľov na úrovni samosprávy* (ďalej len „projekt“).

Cieľom projektu je prostredníctvom programových štruktúr formulovaných v pilotných subjektoch úspešne implementovať programové rozpočtovanie v miestnej a regionálnej územnej samospráve pre návrhy rozpočtov na roky 2009 – 2011.

Výber pilotných subjektov samospráv podliehal kritériu rôznej veľkosti zapojených subjektov a kritériu geografickej polohy v rámci územia SR tak, aby boli výstupy projektu v budúcnosti dostupné pre ďalšie subjekty miestnej a regionálnej územnej samosprávy.

Počet pilotných subjektov zapojených do projektu predstavuje spolu v 30 subjektoch samosprávy, pričom ich rozloženie je nasledovné:

Subjekt samosprávy	Počet
VÚC	3
Krajské mesto	3
Okresné mesto	13
Obec	11
Spolu	30

Jednou z **obcí**, ktoré sa zapojili do projektu, je aj **obec Vyšný Hrušov**.

Cieľom vstupnej správy je preskúmať rozpočtový proces obce Vyšný Hrušov najmä z hľadiska:

- a) príjmov a výdavkov rozpočtu v časovom rade;
- b) existencie regulačného rámca;
- c) existencie strategického rozmeru v rozpočtovom procese a jeho uplatňovania;
- d) procesu prípravy rozpočtu, realizácie rozpočtu, jeho úprav, monitorovania a hodnotenia;
- e) existencie organizačnej štruktúry úradu vo vzťahu k tvorbe programovej štruktúry a definovaniu zodpovednosti;
- f) úloh jednotlivých subjektov v rámci územnej samosprávy (útvary, rozpočtové a príspevkové organizácie, zastupiteľstvo a pod.) na rozpočtovom procese.

Vstupná správa agreguje analytické hľadisko a súčasne tak slúži ako:

- i) podklad pre individuálny prístup v rámci implementácie projektu a
- ii) východiskový bod pre tvorbu záverečnej správy projektu.

Základné informácie o programovom rozpočtovaní

V posledných desaťročiach začali mnohé krajiny Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj v rámci verejnej správy intenzívne využívať nástroje, ako strategické plánovanie, meranie a porovnávanie výkonnosti, riadenie či rozpočtovanie orientované na výkonnosť - na Slovensku označované ako programové rozpočtovanie.

Na úrovni ústrednej štátnej správy sa systém programového rozpočtovania v plnej miere zaviedol v roku 2004, počnúc ktorým rozpočtové kapitoly predkladajú svoje rozpočty aj v programovej štruktúre s cieľom zdôrazniť priority vlády vo forme zámerov a merateľných cieľov a tým aj prezentovať úspešnosť jednotlivých ministerstiev pri napĺňaní vládneho programu, ale aj ďalších úloh, ktoré im stanovuje napríklad národná alebo EÚ legislatíva.

Od roku 2009 sa „povinnosť“ pripravovať tzv. programové rozpočty vzťahuje aj na jednotlivé subjekty samosprávy - teda obce, mestá a vyššie územné celky. Znamená to, že rozpočty územnej samosprávy pre roky 2009-2011 už budú obsahovať údaje o zámeroch a cieľoch samospráv, čím sa podstatne zvýši informačná hodnota týchto dokumentov a súčasne sa implementujú základy pre plánovanie výdavkov v strednodobom časovom horizonte s možnosťou konfrontovať plány samosprávy so skutočnosťou, t.j. prezentovať v rozpočtoch ciele (výkonnosť samosprávy) a monitorovať ich dosahovanie.

Programové rozpočtovanie je systém založený na plánovaní úloh a aktivít subjektov samosprávy v nadväznosti na ich priority a alokovanie disponibilných rozpočtových zdrojov do programov, s dôrazom na výsledky a efektívnosť vynakladania rozpočtových prostriedkov.

Inými slovami, programové rozpočtovanie je systém plánovania, rozpočtovania a hodnotenia, ktorý kladie dôraz na vzťah medzi verejnými rozpočtovými zdrojmi (rozpočet samosprávy) a očakávanými (plánovanými) výstupmi a výsledkami realizovaných činností, ktoré sú financované z rozpočtu subjektu samosprávy. Zavedenie programového rozpočtovania na úrovni samosprávy však neznamená rušenie platnej štruktúry a obsahu rozpočtov územnej samosprávy podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Fakty a čísla o obci

Názov subjektu	Vyšný Hrušov
Okres	Humenné
Kraj	Prešovský
Počet obyvateľov	468 ¹

¹ Údaje sú k 20.02.2008.

Analýza rozpočtového procesu

Analýza príjmov a výdavkov rozpočtu obce

Tabuľka 1: Prehľad príjmov a výdavkov rozpočtu obce v časovom rade

Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK	v tis. SKK
Vlastné príjmy	9 673	11 088	10 290	9 250	9 033	–	–
Vlastné výdavky	9 579	10 713	10 092	9 248	9 033	–	–
Rozpočtové saldo	94	375	198	2	0	–	–

Rozpočet obce na roky 2009-2010 nebol doposiaľ schválený.

Vývoj príjmov a výdavkov rozpočtu obce je relatívne rovnomerný. V roku 2005 a 2006 získala obec príjmy z Európskych fondov - finančná podpora z Fond sociálneho rozvoja na chodníky v sume 403 000 SKK. Od roku 2003 sa obec Vyšný Hrušov podieľa s obcou Rovné na výstavbe vodovodu, kde v roku 2004 vyčlenila z rozpočtu obce 1 000 000 SKK a zobrali pre tento účel úver vo výške 500 000 SKK. V roku 2005 obec dostala z Enviromentálneho fondu Ministerstva životného prostredia na výstavbu vodovodu finančný príspevok vo výške 2 400 000 SKK. Ďalším výnimočným príjmom bol jednorazový nenávratný príspevok 50 000 SKK na vojenské hroby z MV SR. Jedným z najvýznamnejších vlastných príjmov do rozpočtu obce v roku 2006 (20% z rozpočtu obce) bol výnos z ťažby dreva v sume 750 000 SKK.

Vyšný Hrušov je má vo svojom rozpočte zahrnuté príjmy pre rozpočtovú organizáciu obce, ktorou je ZŠ s MŠ. V obci je zriadená dobrovoľnícka organizácia Telovýchovnej jednoty, na ktorej prevádzku obec prispieva z rozpočtu jednorazovým príspevkom.

Existencia regulačného rámca

Samospráva **nemá** platné usmernenia ani všeobecno-záväznú nariadenia, ktoré by upravovali rozpočtový proces. Samospráva nemá jasne zadefinované úlohy v rozpočtovom procese a neexistuje jasný harmonogram, ktorý stanovuje jednotlivé kroky rozpočtového procesu. V samospráve prirodzene neexistujú ani štandardizované rozpočtové formuláre. Celá príprava rozpočtu je z časového hľadiska sústredená na mesiac december, kedy poslanci obecného zastupiteľstva a zástupca rozpočtovej organizácie, predkladajú rozpočtové návrhy. Starosta je koordinátorom rozpočtového procesu.

Tabuľka 2: Zhrnutie kapitoly

	áno	nie
Existencia regulačného rámca rozpočtového procesu		X
Existencia rozpočtového harmonogramu		X

Strategický rozmer v rozpočtovom procese

Obec má vypracovaný platný **Územný plán obce Vyšný Hrušov** (2002) so záväznými regulatívami. Bol schválený Uznesením zastupiteľstva č. 6/2002, kde boli vyznačené 3 lokality na výstavbu rodinných domov v intraviláne obce.

Obec Vyšný Hrušov nemá stratégiu rozvoja obce spracovanú v žiadnom dokumente. Samospráva rieši prioritne havarijné stavy. Návrhy rozvoja obce predkladá starosta. Snahou, nie prioritou obce, je spracovanie Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Tabuľka 3: Zhrnutie kapitoly

	áno	nie	čiastočne
Existencia strategických dokumentov			X
Existencia vízie		X	
Využitelnosť vízie pre projekt		X	
Existencia zámerov		X	
Využitelnosť zámerov pre projekt		X	
Existencia cieľov		X	
Využitelnosť cieľov pre projekt		X	
Existencia merateľných ukazovateľov		X	
Využitelnosť merateľných ukazovateľov pre projekt		X	

Rozpočtový proces² a zodpovednosti

Proces prípravy rozpočtu prebieha v obci Vyšný Hrušov len návykovo. Samospráva nemá spracovaný presný harmonogram rozpočtového procesu. Samotný rozpočet je veľmi stručný bez žiadneho bližšieho komentára a má nízku výpovednú hodnotu. Pochopiteľne neobsahuje zámery, ciele, či merateľné ukazovatele, nenapomáha predstave, čo samospráva za vynaložené finančné prostriedky realizuje. Za efektívne a hospodárne využívanie rozpočtových prostriedkov zodpovedá starosta a riaditeľ rozpočtovej organizácie. Tieto zodpovednosti a úlohy v rozpočtovom procese nie sú jasne zadefinované v podobe písomného dokumentu obce. Úlohou kontrolóra je sledovať a vyhodnocovať plnenie rozpočtu nielen z finančného hľadiska. Vypracováva každé 3 mesiace správu na základe Plánu kontrolnej činnosti, ktorý si zadefinuje.

Úlohy účastníkov rozpočtového procesu

Na rozpočtovom procese samosprávy sa zúčastňuje 5 poslancov Obecného zastupiteľstva, zástupca rozpočtovej organizácie, starosta a administratívna referentka. Príprava a schvaľovanie rozpočtu prebieha v decembri príslušného kalendárneho roka. Poslanci Obecného zastupiteľstva a zástupca rozpočtovej organizácie predkladajú návrhy rozpočtu starostovi. Starosta koordinuje rozpočtový proces a sumarizuje jednotlivé požiadavky. Následne posudzuje opodstatnenosť návrhov a predkladá návrh rozpočtu na schválenie Obecnému zastupiteľstvu. Rozpočtový proces nie je ovplyvnený žiadnym strategickým dokumentom. Upravuje ho Zákon 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

² Rozpočtový proces = príprava rozpočtu, realizácia rozpočtu, úpravy, monitorovanie a hodnotenie.

Tabuľka 4: Zhrnutie kapitoly

	áno	nie	čiastočne
Existencia zámerov, cieľov, ukazovateľov v rozpočte		X	
Uplatňovanie strategického rámca v rozpočtovom procese		X	
Existencia jasných úloh v rozpočtovom procese		X	
Existencia jasných zodpovedností v rozpočtovom procese		X	
Existencia jasných termínov v rozpočtovom procese		X	
Existencia monitorovania rozpočtu aj z hľadiska iného ako finančného			X
Existencia hodnotenia rozpočtu aj z hľadiska iného ako finančného			X

Organizačná štruktúra

Najvyšším orgánom obce je Obecné zastupiteľstvo na čele so starostom. **Starosta** pracuje na plný úväzok. Administratívou obce je poverená **administratívna pracovníčka**, ktorá je zamestnaná na plný pracovný úväzok. **Kontrolór** s čiastkovým úväzkom je poverený kontrolou, monitoringom a hodnotením rozpočtového procesu formou štvrtročných monitorovacích správ na základe Plánu kontrolnej činnosti. **Obecné zastupiteľstvo** je zložené z 5 poslancov. Základná škola s Materskou školou má samostatnú právnu subjektivitu a na jej čele stojí **riaditeľ**. Starostlivosťou o lesy je poverený **lesný hospodár**, ktorý pracuje ako živnostník a fakturuje za služby 1xročne.

Organizácie zriadené obcou

Rozpočtová organizácia

Základná škola s Materskou školou

Príspevková organizácia

Nie je

Záver a plán práce

V súčasnosti obec Vyšný Hrušov – ako samospráva so 468 obyvateľmi **nemá** vypracovaný žiadny aktuálny koncepčný, či strategický materiál. Samotný rozpočtový proces **nie je upravený** žiadnou normou a v rámci neho neexistuje ani žiadny kalendár rozpočtových činností.

Našou úlohou v rámci projektu bude venovať špeciálnu, zvýšenú pozornosť realizácii výstupov projektu, ako aj príprava regulácie rozpočtového procesu v podmienkach obce Vyšný Hrušov.

Príloha 1 - zoznam odkazov na webe

1. Web stránka:

<http://www.vysnyhrusov.host.sk/>

2. Strategické dokumenty:

Nie sú na stránke obce

Príloha 2 – kontakty na účastníkov projektu za subjekt samosprávy

Útvar	Zamestnanci (mená)	Vedúci útvaru (meno)	Telefón	Mobil	Email
Starosta	Stanislav Rajňák		057/7796629	0905 633 945	vysnyhrusov@gmail.com
Zástupca starostu	Ing. Smrek Peter		057/7796629		vysnyhrusov@gmail.com
Administratíva	Zita Pažinová		057/7796629		vysnyhrusov@gmail.com
Kontrolór	Jozef Harvan		057/7796629	0907 940 173	vysnyhrusov@gmail.com
Zástupca Rozpočtovej organizácie	Mgr. Búrešová Ľubica		057/7885580		zssmsvh@zoznam.sk